

Szinészeti Közlöny.

A vidéki szinészet érdekeit képviselő hetilap.

Előfizetési feltételek: Egy évre 6 ft, félévre 3 ft, negyedévre 1 ft 50 kr., egy óra 50 kr.

Megjelen minden csütörtökön.

Előfizetések bármely naptól elfogadtnak. Hirdetések jutányos áron számíttatnak. Nyiltér soronként 15 kr

A „Szinészeti Közlöny” szerkesztősége és kiadóhivatala: Igló, a színháznál, hová a közlemények és az előfizetési díjak küldendők.

Helyzetünkről.

Sokan hozzászóltak már ez ügyhöz, sok praktikusnak vélt dolgot össze-vissza írkatáltak már ez ügyben, de még eddig az igazi, a helyes, a kivézető utat e labirintból még senki sem találta el. Nem akarom azt mondani, hogy én megtaláltam az egyedüli utat, s módot szinészetünk végleges rendezéséhez; oh nem! Hisz én sem fedeztem fel a bölcsesség követit! De rámutatok azon utra, mely romlásunkra vezet, jó idő óta s rámutatok arra az utra is, melyen haladva: bizony hiszem, hogy segítve lesz tarthatatlan helyzetünkön! Szerintem tehát egyik fő kérdés az, hogy: mi az oka folytonos süllyedésünknek? a másik pedig, hogy: miként lehet és kell abból kieviezéskélni?

Szerintem sem a kerületi rendszer eltörlése sem az operette-mánia — mint sokan állítják, — nem okai süllyedésünknek.

Ez idő szerint a kerületi rendszer mellett, sem mennék többre, mint így. Az operetteket meg elpusztítani nem lehet; de nem is ajánlatos. — Jóllehet egy-egy operette jogdíja, kiállítása, sok, nagyon sok pénzbe kerül, de legyen róla meggyőződve minden operette-ellenség, hogy az operette kifizeti magát, ha úgy állítatják ki az igazgató urak, amint azt az operette megkívánja s úgy adják elő, amint kell. Hiszen igen sok várost nevezhetnék meg, a hol minél több operettet! s fájdalom, minél kevesebb színművet és drámát kíván a közönség. Tessék aztán ilyen helyeken akár a drámát, akár a színművet a közönségre erőszakolni, az eredmény: mindig üres ház! Már pedig a mai világban pénz és pénz, és ismét csak pénz kell! Ezt pedig operettek nélkül nem igen látunk! Sajnos, hogy így van, de a közönség nagy része mainapság nem szomorkodik, de mulatni megy a színházba.

De nem akarok e themáról hosszasan írni, mert még azt hiszik a „drámai hősök” hogy én is valami elkezeredett operette-énekes vagyok, aki, ha az operettek csillagai letünnének szinészetünk borus egeről, én is velük tűnném el; pedig ez nem áll, mert bizony én nem vagyok operettista.

Tehát sem a kerületi rendszer eltörlése, sem az operettek „túlnyomó” száma nem okai süllyedésünknek, hanem igenis okai vagyunk mi a g a u n k. Megmondom miért. Okai vagyunk pedig azért, mert oly sok dudvát tűrünk meg magunk közt, hogy csak Isten a megmondhatója! A kertész kertjéből irtalmatlanul kihányja a használhatatlan gyomot addig, amíg meg nem gyökeredzett, hogy ne szívja veteményétől a drága nedvet. Hát mi miért

tűrjük magunk közt a sok használhatatlan gyomot? mért hagyjuk, hogy folytonosan mérgezzeek körünkben a levegőt? Hiszen ma holnap megörjünk már azt, hogy nem azt kérdik a szinigazgatótól, hogy „milyen jó erőkből áll társulata stb., hanem hogy „hány olyan szép leányt, illetve nőt tart? s kik azok, a kikkel aludni lehet rájuk? mert ismerék ám több olyan n ő - k a l m á r t szinészetünknl, kik nem átalják egy-egy kis vacsoráért s jó borért ilyen „mellékkeresethez” is tolyamodni.

Okai vagyunk továbbá azért is, mert megtörtünk magunk között olyanokat is, a kik még írni, olvasni sem tudnak?! Anyai műveltségük sinés, a mennyit legalább a szó legszorosabb értelmében megkövetelhet tőlük a színházjáró közönség. Hogy tudnának hát az ilyenek a nemzet napszámásainak díszére válni?! S ha még hozzá vesszük, hogy az ilyen mihasznák idézik elő rendszeren az egyenetlenséget: egymás iránti tiszteletről mit sem tudnak, pöffeszkednek, a köresmában hősködnék, fennhangon bírálgatják nemcsak tagtársaikat és társnőiket, — a kikkel ők talán egy napon sem említhetők, — hanem igazgatójuk tetteit, szóval: elődezői minden kellemtelenségnek. Bennünket tisztelnie kellene a közönségnek mindenütt, mindnyájukat minden tekintetben, de hogy követelhesük mi ezt, ha mi magunk nem tiszteljük, nem becsuljuk egymást?!

Okai továbbá süllyedésünknek az igazgatók. Miért nem válogatják meg a tagokat, kiket szerződtetnek? Miért keresik mindig csak az olcsót? olcsó husnak hig a leve! Miért szerződteik mindig csak azokat, a kik „előnyös” áron adják el magukat, a kiktől aztán csakhamar kiszül, hogy mérgegrágnak. Igen, de fűt-fűt! igrnek ajánló leveleikben mind, — mondják erre az igazgató urak. Igaz! Több év óta volt elég alkalom meggyőződni az igazgató urak eme állításáról. Azonban ennek meggátására is találtam orvosságot, még pedig a következőkben:

Mindenik igazgatójának vannak vagy voltak olyan tagjai, a kik nem méltók arra, hogy a szinész vagy szinésznői magasos nevet bitorolják. Válogassák tehát ki az ilyeneket maguk az igazgatók s szívükre tett kezekkel, jó lelkiismerettel tudassák egymással bizalmasan, barátságosan, nem, — testvériesen, hogy miután N. N. urban vagy hölgyben éppen semmi hivatást sem talált, vagy pedig olyan életmódot folytat, mi által szegényére válik nemcsak a társadalmának, de méginkább szinészetünknek, ne szerződtesse egyik se.*)

Ha ezt megkezdik az igazgató urak, ezzel letették a vidéki szinészet rendezéséhez az alapkövet, melyen hogy fölépüljön az eszme: „a vidéki szinészet rendése”, ez csak tőlük függ.

Réthy László.

(Vége köv.)

*) Ne méltóztassanak félremagyarázni t. olvasóink e sorokat s egyáltalán a jelen cikk tendenciáját, mert itt tisztelet adatik a kivételeknek s csak azon szinészek és szinésznőkrol van szó, akik sem tehetségük, sem botrányos magaviseletük miatt nem méltók a magasosos feladattal bíró színpályára. Szerk.

A vízözön.

Eredeti víg színmű tánczezel, énekekkel 6 képben. Irta: Csepreghy Ferenc. Zenéjét szerette: Titti Emil. Színe alkalmazta és rendezte: E. Kovács Gyula. Krasszai Mihályné jutalmajátékú először adatott Ko oszvárt, szeptember 27-én.

— Egy kis visszaemlékezés Csepreghy Ferenczre. —
E. Kovács Gyulától

Hogy a korán elhunyt genialis drámaírónak e valódi költői belbecselés bíró műve csak most kerül színe nálunk: e' biz az én bűnöm.

Itt hever a könyvtárban nyolcz év óta. Én hoztam meg.

Igaz, hogy én e nyolcz évből négyet Kolozsváron kívül töltöttem: de te szavazom előtt, se visszatértem után nem érdeklődtem s nem költöttem figyelmet iránta.

Eredeti darabok iránt pedig a mai világban szükség van. A külföldieknek áll a világ Pesten. A vidék Pest után indul. Pest, Páris liferánsa.

A vidéki igazgatók mind-mind Pestnek liferánsai eleitől fogva. Onálló fejt emberek művészetben, mint politikában igen ritkák.

Pestről került ugyan a vízözön is, de a népszínház műsoráról, melynek darabjai közül közönségünk alig bír élvezni valamit. Ezenkívül a Vízözönt a látványosságok közé soroztuk, mikkel csak az utóbbi időben fanyalódunk, hogy nyári közönséget bírjunk teremteni.

Elég az hozzá, hogy e hanyagság, e feledés engem terhel. Nem olvastam el. Nem lelkesedhettem fel rajta s a boldogult Csepreghy szellemének mostanig kelle várnai azon díesőséges elismerésért, melylyel neki minden művelt közönség s így a kolozsvári is, nyolcz év óta tartozik.

* * *

Kedves Csepreghy!

Mikor 1878. január 31-én Sárga csikóját Kolozsvárról először rendkívüli hatással előadtuk, valódi gyönyörűséggel mentem fel házsongárdi lakásomra.

Csorbá Mártont játsztam, a vén betyárt, a ki Váczról került haza.

Nem tudtam betelni a „hova menjen az ember, ha nem hazu” határtalan szép mondásának gyönyörűségével. De megvan abban a sok alantias helyeken kívül nagyon sok igazi poezistól ragyogó scena. Szóval egy minden tekintetben sikerült előadás öröme mellett dagasztotta keblemet az a magas műlvezet is, melyet csak eredeti, nagyobb szabású tehetségek bírnak támasztani nézőben, olvasóban, színjatszóban egyaránt.

Hol teremtetted ez az ember? Hová való lehet? Hány éves? Roppant jól tud magyarul. Hyen aranyos kedélyvel rég nem találkoztam! Ézzel nekem meg kell ismerkednem! Ha másképp nem — levélben. Abonyival is úgy lettem jó barát. Reggel lesz a napja, levelet írok neki.

Nem! Nem! most rögtön, míg bennem az érzés heve; a közvetlenség megindítja. Az a reggeli józanság sokszor veszedelmes, igazságtalan.

Nosza asztalhoz ültem s a bennem zsongó érzéseket, gondolatokat papírra tettem.

Levelem elment. Levele megjött. Te s tu lettünk látatlanul. Pesten 1878. májusban Szépfaludi Ferenc elvitt hozzá. Egy beteges, vézna, semmitjelenő alak állott előttem.

Elesudálkoztam, — persze csak egy belülről. Hogy lehet az? Ez nem ő! Hol lakik ebben az a lélek, mely a Sárga csikót írta?

Es amint beszélgettünk, feltaláltam a kedves lelket arca józta, nyílt mosolyában, szeme sokat mondó, beszédes nézésében, pillantásaiban. Hovátöbb meg szerettem s egy félóra mulva a valóban beteges, vézna ember egy igazi esókolni való 36 éves fiuvá változott, kiről már azt is feltettem, hogy ez lesz a Tóth Ede tulszárnyalója.

(Folyt. köv.)

HIREK.

— **Blaha Lujza bucsuja a népszínháztól.** F. hó 15-én lépett fel utoljára Blaha Lujza a népszínházban Vidor „Veres sapka” népszínművében. A színház, melynek Blaha Lujza kilencez éven hatalmas oszlopa és ugyszólván egyik fenntartója volt, zsufozásig megtelt közönséggel s a művésznőt rendkívül nagy ovációban részesítették. A népszínház személyzete, mint pályatársnőjének, egy ezüst koszortot nyújtott át. Blaha Lujza kilencez év alatt a népszínházban összesen 1166-szor játszott és pedig 723-szor népszínműben és 387-szer operetében.

— **A budai várszínházban** Blaha Lujza okt. 18-án lépett fel először mint rendes tag az „Égy nő, ki az ablakon kiugrik” című énekes vígjátékban. — Ezzel kapcsolatban megemlítjük azon hírt, melyet a fővárosból kaptunk, hogy Blaha Lujza nemcsak tagja a budai várszínháznak, hanem egyszersmind hallgatag társis a z g a t ó Feleki Miklóssal. E hírtünket azonban még most csak fenntartással közöljük.

— **Iglón** a közönség mindinkább kezd belemelegedni a színházba járásba, habár a bevétel egyáltalán még most sínes arányban a társulat fenntartására szükséges kiadásokkal. Eddigi tapasztalatunk szerint Iglón, a derek tanuló ifjúságon kívül, mely minden alkalommal kitesz magáért, nagyon kevés a tulajdonképeni színpártoló közönség. Ide nem olyan költséges nagy társulat kell, mint a Komlós Józsefé, hanem csak 20 tagból álló, ez tisztességesen megélhet. — Mult esütörtökön „Don Caesar de Bazán” vigjáték adatott fényes kiállítással s egészen új spanyol jelmezekkel. A czímszerepet Ligethy Géza játszotta igen sikerliten. Elismeréreméltó alakítás mutattak be még: Leövey (II. Károly), Kövi (Don Jose), Somogyi Antal (marquis), Lipeseiné (Gazella), Kőmivesné (Maritána) és Kövíné (Lazarille). — Szombaton Ligetiné Mari jutalmiul „Vörös sapka” népszínmű hozott színe meglehetősen szép számú közönség előtt. Jutalmazottat megjelenésekor hosszantartó tapsal fogadták s a tanuló ifjúság egy gyönyörű nagy koszorúval, melyre széles fehér selyemszalag volt kötve, továbbá két virágbokrétaival, egy arany medallonnal s egy pár arany függővel tisztelte meg. Vasárnap „Peleskei notárius” bohózat adatott, melyben a czímszerepet Somogyi Antal játszta, a tőle megszokott gondos alakítással. Baczur Gazsit Kövi Ede adta tetszés mellett. Lipeseiné (Tóti Dorka) sikerült maszkja és jeles alakításával tűnt ki, ugyszintén Hegedüs Zsiga (Hermann) is. Komlós, Kőmivesné és Leövey, közmegelégedésre játszták szerepeiket. Baksayné Etel solóját esimosan énekelte el, Baksay pedig jellemzően adta Hopfent.

— **Kolozsvárt**, miként már említettük, okt. 11-én vette kezletét a téli saison „Kendi Margit” színművel. Azt mondanunk sem kell, hogy az előadás és rendezés kitűnő volt. A szereplők közül kiemeljük: Medgyaszai Evelint (Kendi Margit), Nagy Iolykát (Estella), E. Kovács Gyulát (Boldizsár), Szentgyörgyit (Carilli), Vedress Gyulát (Zsigmond), Megerit (Siellio) és Zilahy Gyulát (Bor-nemissza). E. Kovács Gyulát és Nagy Iolykát mintegy tízszer tapsolta a lámpák elé a lelkesült közönség.

— **Színház a kiállításon.** N a g y Vínze a szeged-nagyváradí színtársulat igazgatója kérvényt nyújtott be a fővárosi tanácshoz, a melyben engedélyt kér a kiállítás területén díszes színlők építésére. Ugyan ilyen értelmű folyamodványt nyújtott be Feleki Miklós, a budai várszínház igazgatója. A kiállítási bizottság legközelebb fog dönteni a felett, hogy Nagy Vínzének, vagy Feleki-kinek adassék-e meg az engedély.

— **Geröfi Andor** színiigazgató két izben tüzte ki Beregszásban előadásai megkezdését: először szept. 28-kára, másodsor okt. elejére; most azonban lemondott ezen szándékáról és csak a szatmári téli színiúvad után vízi társulatát Beregszászba. — Jelenleg Nagybanján

működik igen szép pártolás mellett, a hol az eddig előadott s ezúttal színtre hozandó darabok a mai színműteradalom legjelesebb termékei; a hatást nagyon emeli Gerőfiné Ilka gyakori fellépése, művészi játéka, kellemes s igen finoman művelt hangja.

— **Pápán**, múlt héten több érdekes estét nyújtott Jakab Lajos derék színtársulata. Hítfőn Breznay Anna jutalmára adatott a „Szerenese gyermeke” színmű, mely jól sikerült. Szerdán „Huszár” népszínmű, a megérkezett m. kir. honvédszázárk és a városi tisztújítás alkalmából. Nagy teszést aratott különösen Havassy jutalmjátékára adott Pry Pál kitűnő angol vizjáték, melyben a jutalmazandó remek alakításával osztatlan tetszést aratott. — Bocaccio operettében Abonyiné szép énekével tűnt ki. — Gasparone zsufolt ház előtt, a közönség zajos tapsai között adatott. A társulat f. hó 22-én játszott utolsót s most már Győrött vannak.

— **Kassán**, daczára hogy már harmadik éve működik ott Csóka Sándor színgazgató társulatával, a közönség pártolása ez idén is örvendetesnek mondható. A bérlet jól sikerült, az előadások összességében folynak le s a repertoár eléggé változatos. Eddigelő a közönség kedvencei: Pajor Emilia, Réthy Laura, Bácskai Julesca, Tolnainé, Ebergényiné, Follinsiné és Gondáné Róza. A férfiak közül: Kazaliczky, Boross Lajos, Follinus, a széplangu Németh János, a szép reményekre jogosító Balassa Jenő, Kövesi Gyula, Kiss Pista és Tolnay. — E heti műsor következőkép volt megállapítva: Figaró házassága vígj. Eleven ördög operette. Czigány népszínmű. Sejgliéri kisasszony vígj. Szegény ifjú története színmű és Bukow látványosság. ■

— **Székesfehérvár** közelében a „Vasgyáros” került színtre. Az előadás sikerének érdeme Fodor Fruzinát és Dombai Mihályt illeti. Fodor Fruzina (Claire) sokkal jobb alakítást mutatott be, mint a miőt ily fiatal és kezdő színésznőtől várhatni. A közönség minden felvonás után többször hívta őt a függöny elé, és úgy őt, mint partnerjét Dombait, jól megérdemelt tapsokban részesíté. — Dombai (ezimszerép) nemes komolysággal, álszentimentálistmüstől menten játszotta a férjet. A bueszó jelenetben és a végrendelet készítésénél érzékenyíté a gyengébb és szebbik nemet. Az epizodszerelők közül dícséretet érdemel Sz. Német, ki a parvenu Monfinet-et kedélyes humorral személyesíté; Dombainé, ki igen kedves és rokonszenves kis leánykát adott; Tölvölyginé, ki Athenaist kellő jellemzéssel játszta, és Bárdi, a geologus báro.

— **Jakab Lajos** színgazgató, szomorodott szívvel tudatja velünk, hogy háromnegyed éves kis fia, jövendő boldogsága és reménysége, f. hó 12-én Pápán meghalt. A bánatos szülőket vigasztalja azon tudat, hogy egy anygalt adtak az Égnek!

— **Zoltán Gyula**, Irsay B. Zsigmond és Sebők Lajos egyesült színgazgatók, e hó 21-én Enyingen (Veszprém megyében) kezdték meg működésüket, onnan majd Veszprémbe mennek s téli állomásuk Nagy-Szombat leendő. A társulat 26 tagból áll, melynek névsorát legközelebb közölni fogjuk.

— **Baján**, Balogh Árpád újonnan szervezett társulatával meghódította egy a közönséget, mint a helybeli sajtót. A törekvő, fiatal igazgatóra jó omen volt, a jövőre nézve, hogy az új saison első előadásán szép számú közönség jelent meg. A bajai lapok az új társulatot egészen más szempontból bírálják meg, mint ezeltőt tették: minden szereplőnek megadják azt, a mit kiki érdemel. S ha itt-ott kedvezőtlen is a bíráló egyeseké nézve, ne vegyük azt zokon, mert az oktató kritika, csak hasznára válik a színésznek. Szívelejk meg és gondolkozzanak fellette s be kell látniok, hogy annak a kritikusnak igaza van. Az első előadás „A szerelem h-reza” színmű volt, a második „Falu rossza”, a harmadik „Rang és mód”

színmű. Ez előadásról a „Bajai Közlöny” így ír: Az előadás dícséretet érdemel, melyet a majd könyvező, majd kaczagó közönség sietett sürű tapsal kifejezésre juttatni. Ruzsai Etel (Irma) bévvel, bensőséggel játszott, érzelmeit kellemmel nyilatkoztatta. Balogh Alajosné helyes felfogással alakította a jómódu parasztszerepét. Szigethy né sok igyekezetet tanusított Clarisse szerepében. A férfiak közül Szigethy említjük első sorban, ki pompásan jellemezte a büszkeségében megsértott Bannai Gerőt. Több ízben az érzelmei igaz hangzat hallatá s értelmes játéka által öntudatos színésznek mutatta be magát, ki minden újabb fellépéttel nagyobb tehetséget árul el. Balog Árpádnak ez este a Sándor kisebrendű szerepe jutott. Balog nem volt disponálva és nem akarunk azzal dícséretet mondani, hogy szerepét nem ejtette el. Monori Bannai Gáborja szintén igyekezetet és tanulmányt mutatott fel, de gyakran használt némi alpáthoszt, mely előadásának hatásit jelentékenyen esorította. Hosszúnak az Auenburg gróf ugynevezett kabinet szerepe jutott, melynek egyetlen jelenését élénken megtapsolták. Ha Hosszú kevésbé ríktó színekkel fest, a tapost meg is érdemelte volna. Mátrai adta Eltei bárót, csak a színlap árulta el, hogy bárót játszik; külseje nem árulta el társadalmi állását. Egyébként értelmesen játszott, bár gesztusai még a kezdőre vallanak. A mellékszerepek elég jó kezekben voltak, csak Zágonyi (Weber) szabdalta karjaival tulsokot a levegőt és a Líbera inasmaszka nem volt megfelelő. A közönség, mely eleinte igen tartózkodó volt, most már melegebb érdeklődést tanusit a társulat iránt.

— **A. Rozsnyói Híradó** ezimű jól szerkesztett hetilap, mely minden cikképen megtartja a higgadt tárgyilagosságot, azon alkalmából, hogy Komlósy József színtársulata Iglórló a jövő hónapban Rozsnyóra szándékozik menni, a legutóbbi számban egy lelkes vezérezikket közöl, melyben összehasonlítást tesz a nemrég ott működött cirkusú előadásai s a színészt között, természetesen ez utóbbi előnyére. Az egész cikkben meglátszik, hogy írója egész úgyszeretettel és hazafias buzgalommal igyekszik, sokat hánytatni vidéki színésztünket a megérdemelt polezra emelni. Bizony a „Rozsnyói Híradó”-tól több vidéki lapársunk példát vehet, — tisztelet a kivételeknek — a kik magával a színiüggyel vajmi keveset törődnek, elégnék tartván pikantiériákat közölni a kulisza titkai közül.

— **Új népszínművek.** Almási Tihamértől „Sári néni” eziművel új népszínművet fogadott el a népszínház igazgatósága. Gerő Károlytól pedig a „Vadgalamb” eziműt.

— **Tüz a makói színházban.** Kellemetlen inezidens zavarta meg az „Ember tragodiája” előadását. A nagyszámú közönség áhíhatatlan leste a Luciefer s Adam közt folyó discursust, midőn a színpalak mögül egyszerre csak láma hallatszik s nemsokára az „angyal costume”-ben levő hölgyek ömög elő s törnek és „tüz”-et kiáltanak. A megrémült közönség természetesen azonnal az egyetlen kijáró felé tödült s tilhetőleg szerencsétlenség is történik a torlódas folytán, ha Sándor Emil. (Luciefer) ki egyedül őrizte meg lélekjelenlétét, meg nem nyugtatja a közönséget, megmagyarázván néhány szóval a rémület okozó körülménynek mibenlétét. Réthy László ugyanis, ki a „nagy szellem”-hez illő hosszú szakállt és parókat öltött magára, az ideig, míg jelenete nem következett, azzal foglalkozott, hogy fujta a görögötűzet. Egy szikra aztán megkapta szakállát, mely azonnal fényes lobbort vetett. A körülötte álló hölgyek a tűz láttára annyira megrémültek, hogy menekültek, a helyett, hogy az égő szakáll eloltására siettek volna. A férfítagok aztán elvégeztek helyettök a mütétet, de későn annyiban, amennyiben a sajnálatraméltó színész sulyos égési sebeket szenvedett. — A közönség csakhamar megnyugodott s az előadás zavartalanul folyt tovább.

— **Le a női kalapokkal a színházban.** Miről már

Börne Lajos a huszas években álmodozott, most megvalósult Prágában. Ugyanis ott az országos német színháznál azt az üdvös intézkedést léptették életbe, hogy nőknek nem szabad a földszinti zártszékeken föltett kalappal megjelenőök. A széles karimájú, és magas női kalappal szemben ez az intézkedés a mi színházainkban is helyen volna, mert minálunk is gyakran megtörténik, hogy hölgyek...örösi kalappal elzárják a mögöttük ülőknek látókörét a színpad felé. Börne Lajosnak erre vonatkozólag háromféle indítványa volt: Először, hogy a belépés hölgyeknek kalap nélkül se engedtesék meg. Másodszor hogy ha színházba mennek, ne tegyenek föl kalapot. Harmadszor, hogy ha már kalappal elmennek, kalappaikat a színházba a falra akasztsák s neveiket nagybetűkkel — talán brillantüzű transzparentben, aláírassák. Minthogy a cícomát csak azért tartják, hogy láthassák s ezáltal magukat irigveltessék, elegendő lenne, hogy tulajdonosnőjét ismerjük. Sőt a nők gyakran ott-honn is maradhatnak — ugymond Börne — s csak kalappaikat kellene a színházba küldeniök.

— **Halálozás.** Biharí Lewiczki Báláné, szül. Szép Mariska, magyar színésznő, ki Szép János leánya volt, élete 19-ik, boldog házasságuk 2-ik évében Kaposvárott, okt. 12-én, rohamos tüdővészben meghalt. — Nyugodjék békében!

— **Vegyes rövid hírek.** Roskoványi Ágoston, nyitrai püspök, a nyitrai színház mellékhelyiségeinek építéséhez 40 ezer téglát ajándékozott s a színház fűtéséhez a fát ingyen felajánlotta. — Özy, Halmi Ferenczné, Mindszenti Kornélia, az egykori híres énekesnő, a m. kir. operához szerződött kardonoknőnek. — Id. Károlyi Lajos, ki a színgazgatástól visszalépett, a budapesti nemzeti színházhoz mint pénztárnok alkalmaztatott. — Pécsen Aradi Gerő színtársulata f. hó 11-én kezdte meg működését „Hunyadi László halálá”-val és a Hymusz elénkelésével. — A budapesti kir. operaház igazgatósága kétezer frtot adott a hírlapírók nyugdíj-intézete javára. Ugy látszik, a színészegyesület nyugdíj-intézete létezéséről a t. igazgatóság mitsem akar tudni. — Karczagon Völgyi György színtársulata a lehető legrosszabb napokat éli.

Szives tudomásul.

Csepreghy Ferencz összes színművei „Sárga esikő” és „Piros bugyelláris” kivételével, mely népszínművek a magyar vidéki színpadok irányában kizárólagos tulajdonukat képezik, csak Nemes Ferencz ur a népszínház titkára által megszerezhetők.

Csiky Gyergely felhatalmazta az első magyar színházi ügynökséget, hogy összes ugy eredeti, mint fordított színműveinek előadási jogdíját, a színgazgató uraktól, a mennyiben azt még meg nem fizették, szükség esetén törvényes uton is behajtsa.

Az e. m. színházi ügynökség.

Színtársulatok állomáshelyei.

Aradi Gerő Pécs. — Balogh Alajos Árpád Baja. — Bántalvi Béla Ipolyság. — Báródi Károly Jászberény. — Bogó Alajos Makó. — Csöka Sándor Kassa. — Gáspár Jenő N.-Szt.-Miklós. — Gerőfi Andor Nagy-Bánya. — Grimm János Nagy-Halmagy. — Hegyi Gyula Vajda-Hunyad. — Homokay László Csik-Szereda. — Jakab Lajos Győr. — Irsay Zsigmond, Zoltán Gyula és Sebők Lajos egyesült igazgatók Enying. (Veszprémmegye.) — Jáni János Lugos. Kárpáthy György Baán — Komlósy József Igló. — Kreesányi Ignáz Debreczen. — Mándoki Béla Szabadka. — Mosonyi Károly Nagy-Beeskerek.

— Nyéki János és társai Bezdán. — Nagy Vinez Szeged. — Pesti Lajos Török-Sz.-Miklós. — Polgár Károly Deés. — Sághy Zsigmond Mezőtúr. — Szathmáry K. és Hubay G. Pancsova. Szegedi Mihály Félégyháza. — Takó Sándor és társai Nagy-Mihály. — Tóth Béla Miskolcz és Székesfehérvár. — Várady Ferencz Nagy-Szeben.

Daltársulatok állomásai.

Mezey János M.-Sziget. — Kovács Károly Toroczko. (Erdély.) — Rózsahegyí Ödön Békés-Gyula. — Füredi Alajos Nagyszalécs (Abaujmegey.) — Eöry József és Nyiri Lajos Vásáros-Namény. — Mezey Béla Fegyvernek. — Lánzy Pál Fehér-Gyarmat. — (A többiek holletét nem tudjuk.)

Megbízások tára.

Keresünk:

Tóth János, aradi vendéglőshöz, egy jó magyar és német daltársulatot, melynek minden helybeli költségeit magára vállalja. A mult télen Mezey János daltársulata ezen vendéglős Orpheumában működött hónapokon át, szép anyagi sikerrel. **Keresünk** továbbá egy nagyobb társulathoz operette (Spielparthie) énekesnőt és egy operettekoratorat s népszínmű-énekesnőt. — Középrendű társulathoz: népszínmű-énekest, kardonokokat és karnóket. Helyeiket azonnal elfoglalhatják. Gyors értesítést kérünk, a feltételek megnevezésével együtt.

Daltársulatokhoz keresünk: énekesnóket, énekeseket, színésznóket és pár fiatal színészt. Ajánlközások a „Színeszeti Közlöny” kiadólhivatalához intézendők **Iglóra** (Szepesmegye.)

Felhívások.

I.

Alulírott, igazgatótársaim nevében is, fölkérem azon énekesnóket, a kik társulatunkhoz hajlandók szerződni, sziveskedjenek feltételeikkel bérmentes levélben fölkeresni Enying-en. (Veszprémmegyében.)

Irsay B. Zsigmond
színgazgató.

II.

Fölkérem a színészet tagjai közül mindazokat, a kik daltársulatomhoz óhajtat szerződni kiesi, de biztos fixumra, hogy ezen szándékukat sziveskedjenek velem tudatni. Békés-Gyula, 1884. okt. 20.

Rózsahegyí Ödön
dalt. igazgató.

Irodalom.

○ **Vörösmarty** összes munkái-nak 11. és 12-ik füzetei Mehner Vilmos kiadásában Budapesten megjelentek. E füzetekben Zalán futása befejezést nyer. Tartalmazzák továbbá „Cserhalom”, „Tündérvölgy” kisebb eposzokat teljesen; „A délsziget” eposz és Vörösmarty kitünően írt életrajza Gyulai Páltól — kezdetüket veszik. A nagy becsű és díszes kiállítású irodalmi vállalatot ajánljuk a t. közönség pártfogásába. Egy füzet ára 35 kr.

Feljelős s érkeztő:

Báthory Románecsk Mihály.